

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

**Betreft: Overzicht van de ontwikkelingen op niveau van de Europese Unie
(EU) – december 2019 – februari 2020**

In deze mededeling aan de Vlaamse Regering wordt een overzicht gegeven van de voor Vlaanderen relevante ontwikkelingen in het Europese besluitvormingsproces tijdens de maanden december 2019, januari 2020 en februari 2020.

1. Discussies voorbij 3 maanden in de (Europese) Raad

December

1.1. Klimaat stond centraal op de Europese Raad van december

Na een lange discussie bereikte de Europese Raad in december een akkoord over de doelstelling voor een klimaatneutrale Europese Unie in 2050 in lijn met de doelstellingen van het Akkoord van Parijs. Polen kon zich als enige lidstaat nog niet verbinden aan de uitvoering van deze doelstelling. De Europese Raad zal daarom in juni 2020 op dit punt terugkomen. Vlaanderen onderschreef deze doelstelling en streeft naar een vermindering met 85% van de uitstoot van broeikasgassen in Vlaanderen in de niet-ETS sectoren tegen 2050 ten opzichte van 2005, met de ambitie om te evolueren naar volledige klimaatneutraliteit. Voor de ETS sectoren schrijft Vlaanderen zich in binnen de context die Europa bepaalt voor deze sectoren met een dalende emissieruimte onder het EU ETS. Voor Vlaanderen is het belangrijk dat de inspanningen voor het bereiken van de 2050-doelstelling tussen de lidstaten worden verdeeld op basis van de volgende principes: bottom-up benadering, kostenefficiënte-verdeling en internationale flexibiliteit. De Europese Raad riep de Commissie op om zo vroeg mogelijk in 2020 met een voorstel voor een lange termijn klimaatstrategie te komen en nam kennis van de mededeling van de Commissie over de Green Deal van 11 december 2019, waar ook het 'Just Transition Mechanism' deel vanuit zal maken. De meeste lidstaten wilden het voorstel van de Commissie rond het 'Just Transition Mechanism' afwachten alvorens een standpunt in te nemen.

1.2. Geen akkoord tussen lidstaten over Eurovignetrichtlijn

Op de transportraad van 2 december werden algemene benaderingen aangenomen inzake de Verordening spoorpassagiersrechten en de richtlijn smart TEN-T m.b.t. het versnellen van de vergunningsprocedures voor TEN-T projecten. Daarnaast werd een debat gehouden over de digitalisering van het vervoer en over de toekomst van de Single European Sky. Voor de Eurovignetrichtlijn slaagde het Fins voorzitterschap er niet in om een algemene benadering te bereiken. Deze richtlijn biedt een kader voor tolheffing op EU niveau. Hoewel de Raadstekst veel flexibiliteit bood op vlak van de keuze tussen vignet en een op afstand gebaseerd systeem, de toepassing op lichte voertuigen en bussen, en de doorrekening van externe kosten, was er een blokkeringsminderheid. Een aantal lidstaten had nog te veel vragen bij de laat ingevoerde CO₂-methodologie in de tekst en de verplichting om deze na twee jaar toe te passen. Het is nu afwachten of de verdere bespreking onder Kroatisch voorzitterschap alsnog tot een akkoord zal leiden, of dat de Commissie de tekst zal intrekken.

1.3. Vlaanderen vraagt om een verlaagd btw-tarief voor vernieuwbouw te kunnen toepassen

De Energieraad debatteerde over 'slimme sectorintegratie', waarvoor de Commissie in het voorjaar van 2020 een strategie zal voorstellen. Een slimme koppeling van de elektriciteits-, gas-, verwarmings- en transportsector zijn een manier om op een kosteneffectieve manier de uitstoot van broeikasgassen te reduceren. Verder boog de Raad zich over de energieprioriteiten van de nieuwe Europese Commissie, die in grote mate worden gedreven door de Green Deal. Aangekondigde energie-initiatieven zijn een offshore wind strategie, een strategie voor een 'renovatie golf' en een gas decarbonisatie pakket. Op vraag van Vlaanderen vroeg minister Marghem om de mogelijkheid te creëren om voor heropbouw van woningen na sloop (vernieuwbouw) een verlaagd btw-tarief te kunnen voorzien, om de renovatiegraad op te drijven.

1.4. Vlaanderen verwelkomt discussies in de Raad over hoe het EU-instrumentarium rond mensenrechten verbeterd kan worden

De ministers van Buitenlandse Zaken bespraken de betrekkingen tussen Afrika en de EU, ter voorbereiding van de ministeriële topontmoetingen tussen de EU en de Afrikaanse Unie (AU) in 2020. De bespreking moet het debat over een nieuwe alomvattende strategie voor Afrika voeden. De Raad besprak ook de bevordering en bescherming van de mensenrechten in de wereld. De ministers evalueerden het werk van de EU op het gebied van de mensenrechten, de instrumenten waarover zij hiervoor beschikt en de prioriteiten voor de komende maanden. Voor de Vlaamse Regering is het belangrijk dat de EU een leidende rol speelt op het vlak van de bescherming en bevordering van de mensenrechten in de wereld. De Vlaamse Regering is dan ook tevreden dat de Raad reflecteerde over hoe het EU-instrumentarium rond mensenrechten kan worden verbeterd. De nieuwe hoge vertegenwoordiger, Josep Borrell, kondigde de start aan van de voorbereidingen voor een mogelijke horizontale sanctieregeling om ernstige mensenrechtenschendingen aan te pakken.

1.5. Lidstaten debatteren over het toekomstige sociaal acquis

De EPSCO-Raad van 10 december discussieerde over gendergelijkheid en gender mainstreaming. De meeste lidstaten zijn tevreden met de initiatieven van de Europese Commissie op dat vlak, hetgeen blijkt uit de unanieme aanname van de Raadsconclusies over gendergelijke economieën in de EU. Er is tegelijkertijd evenwel een blokkering van het dossier over het genderevenwicht in de besturen van bedrijven. Wat betreft het debat over het toekomstige sociale acquis gaven vele lidstaten aan dat er vooral moet ingezet worden op de uitvoering en handhaving van het bestaande acquis. Een aantal richtlijnen moet bovendien gemoderniseerd worden. Er is geen consensus over de vraag of er regelgevende initiatieven moeten komen op EU niveau over een minimumloon of een kader voor platformwerkers. Daarnaast werden raadsconclusies aangenomen over gezondheid en veiligheid op het werk en inclusieve arbeidsmarkten. De Raad is klaar om aan de trilogie te beginnen over enerzijds het Europees globaliseringsfonds en anderzijds de samenwerking tussen de publieke arbeidsbemiddelingsdiensten. Het dossier aangaande de coördinatie sociale zekerheidsstelsels is op dit moment dan weer geblokkeerd, gezien het water tussen Raad en Parlement te diep is. De trilogie in het kader van dit laatste dossier zijn voor onbepaalde tijd opgeschort.

1.6. Lidstaten blijven bij eerdere standpunten over het Meerjarig Financieel Kader

Op de Raad Algemene Zaken van 10 december 2019 bespraken de lidstaten het Meerjarig Financieel Kader op basis van de nieuwe versie van het onderhandelingsdocument (negobox) die het Fins Voorzitterschap eerder die maand publiceerde. In hun interventies bleven de meeste lidstaten zeer dicht bij hun gekende standpunten. Het volume en de verdeling van structuurfondsen en landbouwfondsen bleven het grootste struikelblok. Op vraag van Vlaanderen pleitte België op deze Raad voor een ambitieus budget voor Horizon Europa, met excellentie als centraal criterium. Daarnaast werd het Commissievoorstel inzake het budget voor CEF Transport vanuit België ondersteund en werd bezorgdheid geuit over de besparingen op het Erasmus+-programma. Wat betreft het cohesiebeleid verwelkomde België de statistische update die doorgevoerd werd in de nieuwe versie van het onderhandelingsdocument. Wat betreft het gemeenschappelijk landbouwbeleid, blijft België zich verzetten tegen de externe convergentie van de direct betalingen. Een position paper hierover werd door België en zes andere landen verspreid in aanloop naar de Raad. België vroeg ook opnieuw aandacht voor de socio-economische gevolgen van brexit en de noodzaak aan gepaste steun voor getroffen lidstaten.

1.7. EU ministers bepalen jaarlijkse vangstmogelijkheden voor de laatste keer samen met het VK als EU lid

In december stelt de Visserijraad traditioneel de vangstmogelijkheden voor het daarop volgende jaar vast. Deze editie was in principe de laatste samen met het Verenigd Koninkrijk. Het bereikte politiek akkoord houdt rekening met verschillende Vlaamse vragen. De grootste uitdaging was een akkoord te bereiken over kabeljauw in de Keltische Zee. Het uiteindelijke compromis houdt een belangrijke daling van de vangstmogelijkheden in, alsook de introductie van nieuwe technische maatregelen die de selectiviteit verder moeten verhogen. Verder was voor Vlaanderen ook de discussie interessant over hogere begrotingsflexibiliteit in het Europees Fonds voor maritieme zaken en visserij 2014-2020 op vraag van de Tsjechische delegatie, en gesteund door de Bulgaarse, de Tsjechische, de Estse, de Hongaarse, de Letse en de Roemeense delegatie. De Commissie kan de vraag voor verhoogde flexibiliteit echter niet steunen.

1.8. Landbouwministers bespreken de hervorming van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB)

Het Finse voorzitterschap presenteerde zijn voortgangsverslag over de hervorming van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB). Landbouwcommissaris Wojciechowski gaf aan de GLB-besprekingen te willen verderzetten op basis van wat de vorige Commissie voorstelde en gaf een aantal prioriteiten mee. De meeste lidstaten benadrukten dat meer ambitie op vlak van milieu en klimaat niet mogelijk is met een kleiner budget. Verder reageerden de lidstaten overwegend positief op het voortgangsverslag en onderstreepten ze de punten die voor hen nog belangrijk zijn (o.a. de conditionaliteit, de groene architectuur, externe convergentie, het nieuwe beheermodel, de programma's voor schoolmelk en -fruit en de marktmaatregelen). Een aantal lidstaten, waaronder België, benadrukte de nood aan regionale elementen binnen het GLB. Er werden ook raadsconclusies aangenomen met als titel "dierenwelzijn – integraal onderdeel van een duurzame dierlijke productie". De conclusies roepen de Commissie op om te onderzoeken of er behoefte is aan nieuwe wetgeving die van toepassing zou zijn op alle diersoorten die in het kader van een economische activiteit worden gehouden, en om de noodzaak en gevolgen van een EU-regelgevingskader met criteria voor etikettering inzake dierenwelzijn te beoordelen.

1.9. Vlaanderen beschouwt biodiversiteitsstrategie 2030, het actieplan circulaire economie en de chemische stoffen strategie voor duurzaamheid als belangrijke initiatieven in het komende jaar

De Europese commissie presenteerde aan de ministers van Leefmilieu de kersverse mededeling inzake de Europese Green Deal (GD), en de ministers wisselden daarna van gedachten over het milieu- en klimaatbeleid van de EU in de nieuwe zittingsperiode. De aangekondigde initiatieven inzake biodiversiteitsstrategie 2030, actieplan circulaire economie en chemische stoffen strategie voor duurzaamheid werden door alle lidstaten, waaronder ook België, als prioritair aangemerkt. Enkele lidstaten pleitten voor een snelle beslissing inzake de ambitieverhoging van de klimaatdoelstelling voor 2030, terwijl anderen pleiten voor voorzichtigheid en grondige analyses van de impact per lidstaat. Op 21 februari 2020 nam de Vlaamse Regering de Green Deal visienota aan waarin ze haar standpunten m.b.t. dit pakket van maatregelen uiteenzet. De Raad nam ook conclusies aan over de voorbereiding van het globale kader inzake biodiversiteit voor de periode na 2020. De conclusies dringen o.a. aan op een "ambitieuze, realistische en coherente EU-biodiversiteitsstrategie voor 2030" en op een volledige integratie van biodiversiteit in alle relevante sectoren.

Januari

1.10. Vlaanderen formuleert duidelijke visie op toekomstige relatie met het VK

De Britse parlementsleden keurden het terugtrekkingsakkoord goed op 23 januari waardoor het VK op 31 januari 2020 op ordelijke wijze uit de EU vertrok. Vanaf dan ging de transitiefase van start, die er tot eind 2020 voor zorgt dat de status quo inzake de relaties met het VK behouden blijft. In de maand januari gingen de voorbereidingen voor de onderhandelingen over de toekomstige relatie volop van start aan EU-zijde. De Europese Commissie organiseerde tijdens de maand januari een aantal technische seminars om lidstaten te informeren en hen de kans te bieden om een aantal aandachtspunten mee te geven. Voor Vlaanderen is het prioritair dat een no deal scenario wordt afgewend en moeten de onderhandelingen leiden tot een akkoord dat zo ambitieus mogelijk is, idealiter zonder tarifaire en niet-tarifaire barrières voor de handel in goederen en diensten. Een verregaande economische samenwerking moet gepaard gaan met duidelijke en operationele afspraken om een gelijk speelveld te behouden, met name over staatssteun, milieuregelgeving, klimaatverandering, arbeids- en sociale normen en fiscaliteit. Vlaanderen streeft ook naar een brede "PLUS"-samenwerking met het VK, o.a. op het vlak van landbouw, visserij, onderzoek, onderwijs, mobiliteit, transport, milieu, energie, cultuur en veiligheid.

1.11. 17 leden van de Wereldhandelsorganisatie zullen een plurilaterale interim-overeenkomst over handelsgeschillen sluiten

Op 11 december liep het mandaat van 2 van de 3 overblijvende rechters van het Beroepsorgaan van de Wereldhandelsorganisatie (WTO) af, waardoor handelsgeschillen tussen leden in beroep niet meer behandeld kunnen worden. Sindsdien bestaat het risico dat landen die verwickeld zijn in een geschillenbeslechtsprocedure een 'leeg' beroep aantekenen. Door het uitblijven van een finaal bindend oordeel, kan de negatieve handelsmaatregel bijgevolg in stand gehouden worden en verder schade aanrichten aan de economie van de tegenpartij. De situatie heeft ertoe geleid dat 17 leden van de WTO, waaronder de EU, China, Canada, Korea, tijdens een mini-ministerieel overleg in Davos op 24 januari overeenkwamen om een plurilaterale interim-overeenkomst op te zetten om onderling handelsgeschillen verder te kunnen behandelen. De Commissie heeft bovendien amendementen voorgesteld op de Handhavingsverordening die de regels bepaalt wanneer handelspartners inbreuken plegen op internationale handelsregels en de belangen van de EU raken. De Commissie wil het toepassingsgebied van de Verordening uitbreiden waardoor de EU ook tegenmaatregelen kan nemen wanneer een geschillenbeslechtsprocedure geblokkeerd is. Deze voorstellen worden nu besproken met de Raad en het Europees parlement volgens de gewone wetgevingsprocedure.

1.12. Ministers van Buitenlandse Zaken houden buitengewone zitting over recente ontwikkelingen in Libië en Irak

De ministers van Buitenlandse Zaken bespraken de recente ontwikkelingen in Libië, waaronder de militaire escalatie rond Tripoli. De ministers waren het erover eens dat de EU moet voorkomen dat de huidige situatie uit de hand loopt en gaven Josep Borrell, de hoge vertegenwoordiger van de EU voor buitenlandse zaken, een mandaat om met alle spelers te gaan praten om tot een politieke oplossing te komen. De Raad werd ook geïnformeerd over de jongste ontwikkelingen in Irak, onder meer via een informele gedachtewisseling met NAVO-secretaris-generaal Jens Stoltenberg. De Raad riep op tot snelle de-escalatie en maximale terughoudendheid. Hij veroordeelde ook elke aanval op de coalitietroepen die Da'esh bestrijden en herhaalde dat die strijd een prioriteit van de EU blijft. De ministers van Buitenlandse Zaken benadrukten dat ze de stabiliteit en de wederopbouw van Irak blijven ondersteunen, evenals de handhaving van het gezamenlijk alomvattend actieplan (Joint Comprehensive Plan of Action - JCPOA). Tegelijkertijd riepen de ministers Iran op het JCPOA onmiddellijk opnieuw volledig na te leven. Vlaanderen pleit voor een stabiel federaal Irak waarbij Bagdad de belangen van de Koerdische Autonome Regio respecteert.

1.13. Vlaanderen vindt dat landbouw zijn bijdrage moet leveren aan de realisatie van de Green Deal

De Europese Commissie lichtte de Green Deal toe op de Raad Landbouw. De Commissie toonde begrip voor de terughoudendheid binnen de landbouwgemeenschap voor de ambitieuze doelstellingen. Het nieuwe Gemeenschappelijk Landbouwbeleid bevat volgens de Commissie talloze elementen waarmee de lidstaten tegemoet kunnen komen aan de doelstellingen van de Green Deal. Het budget moet bovendien voldoende ondersteuning bieden aan de landbouwers. De lidstaten staan in principe positief tegenover de Green Deal, maar waren wel bezorgd over de impact die het kan hebben op de landbouwsector. De meeste lidstaten benadrukten dat als er meer eisen worden gesteld er ook een bijhorend budget moet worden voorzien. België stelde dat landbouw zijn bijdrage moet leveren en dat hiervoor in principe voldoende instrumenten aanwezig zijn in het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. Dit moet toestaan om zoveel mogelijk emissies te reduceren. Ook de andere schakels in de voedselketen hebben een belangrijke rol te spelen. België ondersteunde de nota van Duitsland die aan de Commissie vraagt om werk te maken van een Europees etiketteringssysteem voor dierenwelzijn. De Commissie beloofde hiernaar te zullen kijken onder meer in het kader van de evaluatie van de Europese strategie voor dierenwelzijn en de strategie “Boer tot bord”.

1.14. Vlaanderen wil meerwaarde, subsidiariteit, proportionaliteit en regionale autonomie aan bod brengen in de conferentie over de toekomst van de EU

De Raad Algemene Zaken wisselde van gedachten over de geplande conferentie over de toekomst van Europa van 2020 tot en met 2022. De ministers wezen erop dat de burgers en de vraagstukken die echt belangrijk zijn voor hen, centraal moeten staan in de conferentie. Prioriteit moet gegeven worden aan het uitvoeren van de strategische agenda voor 2019-2024 en aan het boeken van concrete resultaten. Bij het proces moet een breed scala aan belanghebbenden en groepen worden betrokken. Veel ministers wezen op de noodzaak van een evenwichtige vertegenwoordiging van de drie EU-instellingen en van de volledige betrokkenheid van de nationale parlementen, wat ook voor de Vlaamse Regering belangrijk is. Verscheidene ministers spraken ook hun voorkeur uit voor een slanke en eenvoudige sturing van het conferentieproces, hetgeen eveneens aansluit bij het standpunt van de Vlaamse Regering. De besprekingen zullen worden voortgezet om het standpunt van de Raad over de conferentie te bepalen en het gesprek aan te gaan met de andere EU-instellingen. Aspecten die Vlaanderen in het debat wil brengen zijn meerwaarde, subsidiariteit, proportionaliteit en regionale autonomie. De Vlaamse Regering bepleit geen grote institutionele hervormingen, maar wil op de inhoud focussen (o.a. welvaart, veiligheid, migratie, innovatie, duurzaamheid, sociale dumping).

Februari

1.15. Nog geen akkoord op de Europese Raad over het meerjarig financieel kader

Op donderdag 20 februari ging de uitzonderlijke Europese Raad over het meerjarig financieel kader van start. Bedoeling van voorzitter Michel was om op deze Raad een finaal akkoord over het toekomstig budget te bereiken. Kort voor de Raad publiceerde Charles Michel een nieuwe versie van de 'negobox', het onderhandelingsdocument, waarin het globaal volume vastgelegd werd op 1,074% van het EU bni. De uitzonderlijke Europese Top verliep voornamelijk via bilaterale overlegmomenten tussen Raadsvoorzitter Michel en de leiders van de verschillende lidstaten, waarbij ook Commissievoorzitter von der Leyen nauw betrokken werd. Opvallend was dat de vier zuinige lidstaten (Nederland, Oostenrijk, Denemarken en Zweden) steeds onderhandelden als één blok, en zeer sterk bij hun standpunt van 1,0% van het EU bni bleven. Daartegenover stonden cohesielanden die net een groter budget wensten dan voorgesteld. Michel trachtte tijdens deze Raad een compromis te vinden tussen deze blokken. Vrijdagavond, na een volledige nacht en dag onderhandelen verscheen er een korte nieuwe non-paper van de Commissie, met een aantal voorstellen, maar deze werd onmiddellijk door beide blokken afgeschoten. Vervolgens werd de Europese Raad stopgezet. Er zal dus opnieuw een uitzonderlijke Europese Raad moeten plaatsvinden om tot een finaal akkoord te komen. Het is nog niet duidelijk wanneer deze zal plaatsvinden. De Vlaamse regering pleit voor een modern EU budget van maximaal 1,05% van het EU BNI waarbinnen meer gewicht wordt toegekend aan nieuwe initiatieven zoals onderzoek en ontwikkeling. Tegelijkertijd moet het Vlaamse aandeel binnen de traditionele pijlers zoals cohesie en landbouwbeleid gevrijwaard worden.

1.16. Vlaanderen pleit bij Michel Barnier voor een breed en ambitieus akkoord met de Britten

Minister-president Jambon had begin februari een onderhoud met de hoofdonderhandelaar inzake brexit aan Europese zijde, Michel Barnier. Tijdens dit gesprek kwamen de nakende onderhandelingen, de Vlaamse belangen, de impact op Vlaamse bedrijven en de voorbereidingen die Vlaanderen treft uitgebreid aan bod. Minister-president Jambon drong er bij Barnier op aan om een zo ambitieus en breed mogelijk akkoord met de Britten na te streven. De visie van de Vlaamse Regering op de onderhandelingen werd die maand ook vastgelegd in de Vlaamse visienota inzake de toekomstige relatie EU-VK. Dit document vormt de basis van de Vlaamse positiebepaling en -verdediging. Deze visie werd ook verdedigd in de gesprekken die deze maand op Europees niveau liepen over het onderhandelingsmandaat voor de onderhandelingen tussen het VK en de EU over de toekomstige relatie dat de Commissie op 1 februari publiceerde. Dit onderhandelingsmandaat werd op de Raad Algemene Zaken van 25 februari goedgekeurd door de 27 lidstaten.

1.17. Inwerkingtreding handelsakkoord tussen de EU en Vietnam komt dichterbij

Het Europees Parlement keurde het vrijhandelsakkoord tussen de EU en Vietnam goed. Het is nu aan de Raad om het formeel te concluderen en aan Vietnam om het verdrag te ratificeren. Daarmee komt de inwerkingtreding van de handelsovereenkomst steeds dichterbij (mogelijks tegen zomer 2020). Nog m.b.t. Zuidoost-Azië besloot de Europese Commissie om de tariefpreferenties waar Cambodja van geniet onder het 'Everything but arms'-programma gedeeltelijk in te trekken omwille van de ernstige en systematische schendingen van het Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke rechten (BUPO-verdrag). Indien de Raad en het Europees Parlement zich niet verzetten, gaat de maatregel in op 12 augustus 2020. Tot dan kan de Commissie ook nog opteren om de gedelegeerde handeling opnieuw in te trekken.

1.18. Vlaanderen pleit voor duidelijke en eenvoudige procedures voor de mobiliteit van onderzoekers

De Kroatische Minister van Wetenschappen en Onderwijs, professor Blaženka Divjak, opende de vergadering die focuste op de Europese Onderzoeksruimte (ERA) en in het bijzonder op de kwestie van mobiliteit van onderzoekers (brain circulation). Twee keynote sprekers kwamen daarna aan het woord, namelijk oud-Commissaris en Belg, Philippe Busquin, en Mate Rimac, een Kroatisch innovator. Tijdens de gedachtewisseling deelden de lidstaten een aantal reacties en suggesties met betrekking tot de ERA en de problematiek van *brain circulation*. In het debat over mobiliteit van onderzoekers, zijn volgende punten van belang voor Vlaanderen: duidelijke en eenvoudige administratieve procedures; aantrekkelijke onderzoeksstructuren met duurzame financiering en solide onderzoeksinfrastructuren; ondersteunen en faciliteren van netwerking; en erkenning van de ervaring van mobiele onderzoekers. De gedachtewisseling en de opinie van het Comité voor de Europese Onderzoeksruimte en Innovatie (ERAC) van december 2019 zullen door de Commissie mee als basis gebruikt worden voor de geplande Commissiemededeling over de toekomst van de ERA die allicht in juni 2020 gepubliceerd zal worden.

1.19. Vlaanderen wil aandacht voor innovatief landbouwbeleid, voedselzekerheid, seksuele en reproductieve gezondheid en rechten en klimaatweerbaarheid in EU-relaties met Afrika

Tijdens de Raad Buitenlandse Zaken van 17 februari kwamen onder andere het vredesproces in het Midden-Oosten en de situaties in Syrië, Venezuela en de Sahel aan bod. Wat Libië betreft, bereikten de ministers een politiek akkoord over de start van een nieuwe operatie in het Middellandse Zeegebied met als doel het ingestelde wapenembargo uit te voeren. Ook besprak de Raad de betrekkingen tussen de EU en de Afrikaanse Unie met als doel politieke richtsnoeren voor de toekomstige strategische prioriteiten met Afrika te bepalen. Tijdens het rondetafelgesprek pleitte België voor een nauwere betrokkenheid van de lidstaten bij het proces. Voor Vlaanderen is vooral de realisatie van Agenda 2030 in al haar componenten van belang met bijzondere aandacht voor het belang van innovatief landbouwbeleid, voedselzekerheid, seksuele en reproductieve gezondheid en rechten en klimaatweerbaarheid. Daarnaast moet er volgens Vlaanderen voldoende aandacht zijn voor gender, mensenrechten, goed bestuur, het aanpakken van de grondoorzaken van migratie, economische ontwikkeling, duurzame handel, kennisuitwisseling en partnerschappen tussen diverse actoren. Met het oog op de aankomende EU-India-top hielden de ministers van Buitenlandse Zaken en hun Indiase tegenhanger Jaishankar tijdens een informele lunch een bespreking over onder andere multilateralisme, klimaatverandering en handel.

1.20. Ministers van Financiën formuleren aanbevelingen over het economisch beleid in de eurozone

De Raad Economische en Financiële Zaken heeft in verband met de coördinatie van het economisch beleid de conclusies van de Raad over de jaarlijkse strategie voor duurzame groei 2020 en de conclusies van de Raad over het waarschuwingsmechanismeverslag 2020 aangenomen. Daarnaast nam de Raad volgende aanbevelingen aan over het economisch beleid in de eurozone: (1) In lidstaten van de eurozone met tekorten op de lopende rekening of met een hoge externe schuld, doorgaan met hervormingen; (2) in lidstaten van de eurozone met grote overschotten op de lopende rekening, de voorwaarden versterken die de loongroei ondersteunen en bijkomend investeren; (3) in lidstaten met hoge staatsschulden een zorgvuldig beleid voeren om de overheidsschuld geloofwaardig op een duurzaam neerwaarts pad te brengen; (4) versterking van onderwijs- en opleidingssystemen en investeringen in vaardigheden (5) het verhogen van de effectiviteit van actief arbeidsmarktbeleid; (6) het versterken van de bankenunie door te blijven werken aan alle elementen, met inbegrip van EDIS. (7) voltooiing van de werkzaamheden aan het ESM-hervormingspakket, inclusief de introductie van een backstop voor het SRF; (8) vooruitgang boeken bij het verdiepen van de economische en monetaire unie, onder meer door het begrotingsinstrument voor convergentie en concurrentievermogen (BICC); (9) vooruitgang op deze gebieden zal ook de internationale rol van de euro versterken en Europa's economische belangen wereldwijd versterken.

1.21. Vlaanderen verwelkomt resolutie over onderwijs en opleiding in het Europees Semester

Op de Onderwijsraad van 20 februari werd een resolutie betreffende onderwijs in het Europees Semester aangenomen. Ook voerden de ministers een oriënterend debat over de mobiliteit van hoogopgeleide personen in de EU. De Raad eindigde met een informeel ministerieel lunchdebat over de Green Deal en de mogelijke impact hiervan op onderwijs. Via de resolutie over onderwijs en opleiding in het Europees Semester wil het voorzitterschap de rol van onderwijs binnen het Europees Semester versterken. Vlaanderen verwelkomt de aangenomen tekst. De punten die in de tekst worden aangehaald zijn ook voor Vlaanderen relevant en we zijn tevreden dat volgende Vlaamse aandachtspunten in de tekst zijn opgenomen. Zo is de boodschap helder dat er binnen het Europees Semester meer rekening gehouden moet worden met de beleidscycli van onderwijsvormingen. De cyclus van het Europees Semester is te kort en niet afgestemd op een onderwijsvorming. Mede op vraag van Vlaanderen is er eveneens een paragraaf opgenomen waarin de Europese Commissie wordt aangespoord om voldoende tijd voor de lidstaten te voorzien om onderbouwde input aan te leveren. De huidige deadlines zijn hiervoor vandaag te kort.

1.22. Vlaanderen verwelkomt nieuwe methodologie inzake het EU-uitbreidingsproces

Het onderwerp 'uitbreiding' was deze maand een belangrijk agendapunt op de Raad Algemene Zaken. De Commissie gaf meer toelichting bij de nieuwe methodologie inzake het uitbreidingsproces en verduidelijkte dat het met de nieuwe methodologie de hand wil uitsteken naar zowel de landen die wensen toe te treden, als naar de lidstaten die de afgelopen jaren bezorgdheden hadden. Het doel van de nieuwe methodologie is om het uitbreidingsproces te doen herleven, geloofwaardiger te maken en te voorzien van meer *ownership* voor de lidstaten. De basiselementen van het uitbreidingsproces worden niet veranderd, maar de bedoeling is om deze te verbeteren op basis van de volgende vier principes: meer geloofwaardigheid, sterkere politieke sturing, nood aan een meer dynamisch proces en meer voorspelbaarheid. Vlaanderen verwelkomt de strikte merit-based aanpak, de nauwere en meer systematische betrokkenheid van de lidstaten, de versterkte conditionaliteit en de erkenning dat de toetredingsonderhandelingen niet onherroepelijk tot lidmaatschap moeten leiden.

1.23. Vlaanderen kijkt uit haar het verwachte Europese pakket rond industriebeleid

De Raad Concurrentievermogen (luiken Industrie & Interne Markt) hield op 27 februari een oriënterend debat over de Europese Green Deal vanuit het perspectief van de Europese industrie (in het bijzonder de energie-intensieve industrie) en met aandacht voor de rol van digitalisering in de transitie naar een circulaire economie. Europees Commissaris Breton presenteerde de Green Deal als de nieuwe Europese groeistrategie, waarin de industrie een belangrijke rol te spelen heeft. Hij informeerde ook over het grote pakket rond industrie en interne markt dat in maart gepubliceerd zal worden, met een nieuwe industriële strategie (gefocust op 'ecosystemen'), een KMO-strategie, een actieplan rond de afdwinging van de eengemaakte markt, en een rapport over de resterende belemmeringen op de eengemaakte markt. Vlaanderen benadrukte onder meer het onlosmakelijke verband tussen de Green Deal en een succesvol industriebeleid en het belang van innovatie in dit alles. Vlaanderen onderstreepte ook zijn bezorgdheid over de reductie van het aantal subsidiabele sectoren voor compensaties voor indirecte emissiekosten onder het Europees Emissiehandelssysteem (ETS).

1.24. Vlaanderen verwelkomt het gedeeltelijk akkoord rond het Europees Instituut voor Innovatie en Technologie

De Raad Concurrentievermogen – luik Onderzoek nam op 28 februari een gedeeltelijke algemene benadering aan voor het Besluit inzake de Strategische Innovatieagenda (SIA) voor het Europees Instituut voor Innovatie en Technologie (EIT). De lidstaten erkennen dat het EIT een belangrijk instrument is voor het verwezenlijken van de kennisdriehoek in Europa en steunen in grote getallen de compromistekst die op tafel ligt. Vlaanderen verwelkomt de compromistekst en is in het bijzonder verheugd met de betere link met de strategische planning onder Horizon Europa, de nieuwe Kennis- en Innovatiegemeenschap (KIC) voor de culturele en creatieve industrie, de (pilot)actie voor de hogeronderwijsinstellingen en de optie voor de KICs om na 15 jaar (en de afloop van de financieringsperiode) mee te doen aan competitieve EIT-oproepen voor specifieke activiteiten (zoals onderwijs).

2. **Nieuwe voorstellen van de Europese Commissie – Prioritair voor Vlaanderen**

2.1. Vlaamse Regering roept op om regio's met een industrie met een hoge toegevoegde waarde niet te benadelen binnen het mechanisme voor een rechtvaardige transitie

Het mechanisme voor een rechtvaardige transitie werd op 14 januari aangekondigd. Het doel van het mechanisme is om in de periode 2021-2027 tot 100 miljard euro aan investeringen te mobiliseren in Europese regio's om negatieve economische en sociale gevolgen van de klimaattransitie op te vangen. De middelen zullen worden ingezet via drie pijlers van (i) een Fonds voor een rechtvaardige transitie dat subsidies zal verstrekken; (ii) een specifieke regeling in het kader van InvestEU gericht op private investeringen; (iii) en een nieuwe leningsfaciliteit voor de overheidssector die samen met de Europese Investeringsbank wordt uitgevoerd. De Vlaamse Regering pleit ervoor om regio's met een industrie met een hoge toegevoegde waarde- niet te benadelen. Zie fiche opgenomen in bijlage II.

3. Ontwikkelingen inzake EU-regelgeving

3.1. Voorstellen van richtlijn

Tussen 1 december 2019 en 29 februari 2020 werden 10 voorstellen van richtlijn gepubliceerd. Zie bijlage III.

Deze behandelen volgende onderwerpen:

- lood in geplatineerde platinaelektroden
- zeswaardig chroom als anticorrosiemiddel in het koolstofstalen koelsysteem in absorptiekoelkasten in kampeerauto's
- lood in soldeer en afwerkingen van uiteinden voor gebruik in bepaald handgereedschap met verbrandingsmotoren
- lood als thermische stabilisator in polyvinylchloride
- cadmium in bepaalde stralingstolerante videocamerabuizen
- zeswaardig chroom als corrosiewering in het koolstofstalen koelsysteem van absorptiekoelkasten
- autowrakken wat betreft bepaalde vrijstellingen voor lood en loodverbindingen in onderdelen
- plaagorganismen bij planten op zaden en ander plantaardig teeltmateriaal
- de controle op de verwerving en het voorhanden hebben van wapens (codificatie)
- administratieve samenwerking op het gebied van de belastingen (codificatie)

3.2. Aangenomen richtlijnen

Tussen 1 december 2019 en 29 februari 2020 werden 10 aangenomen richtlijnen gepubliceerd. Zie bijlage III.

Deze behandelen volgende onderwerpen:

- normen betreffende competenties en de overeenkomstige kennis en vaardigheden voor praktijkexamens, de goedkeuring van simulatoren en medische geschiktheid
- het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde, een algemene regeling inzake accijns wat betreft defensie-inspanningen binnen het Uniekader
- de toegang tot en uitoefening van het verzekerings- en het herverzekeringsbedrijf, markten voor financiële instrumenten, de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering
- de uitgifte van gedekte obligaties en het overheidstoezicht op gedekte obligaties
- betere handhaving en modernisering van de regels voor consumentenbescherming in de Unie
- grensoverschrijdende omzettingen, fusies en splitsingen
- het prudentiële toezicht op beleggingsondernemingen
- afstandsverkopen en bepaalde binnenlandse leveringen van goederen
- plaagorganismen bij planten op zaden en ander plantaardig teeltmateriaal
- een algemene regeling inzake accijns (herschikking)

3.3. Omzetting EU-richtlijnen in de Vlaamse rechtsorde

In bijlage III gaat een stand van zaken van de omzetting van EU-richtlijnen in de Vlaamse rechtsorde.

3.3.1. *Vlaams scorebord interne markt*

Voor de categorie van “interne markt” richtlijnen publiceert de Europese Commissie tweemaal per jaar een scorebord. Het scorebord van de Europese Commissie is een overzicht van de omzettingsprestaties van de 28 lidstaten, met inbegrip van België. Op basis van deze gegevens wordt een “Vlaams scorebord interne markt” samengesteld.

A. Vlaams scorebord juni 2020

Het Vlaams scorebord van juni 2020 telt 8 “interne markt” richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten.

B. Vlaams scorebord december 2020

Het Vlaams scorebord van december 2020 telt 8 “interne markt” richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten.

C. Vlaams scorebord juni 2021

Het Vlaams scorebord van juni 2021 telt 2 “interne markt” richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten.

3.3.2. *Overige Vlaamse omzettingsdossiers*

Er zijn momenteel geen richtlijnen die niet onder de interne markt vallen die Vlaanderen moet omzetten.

3.4. Stand van zaken inbreukdossiers

De Vlaamse overheid moest in december 2019 en januari en februari 2020 nog maatregelen nemen in 12 inbreukdossiers (= de *lopende* inbreukdossiers). Het gaat om:

- 4 inbreukdossiers wegens laattijdige omzetting van richtlijnen
- 8 inbreukdossiers wegens niet-correcte of onvolledige omzetting of toepassing van richtlijnen of andere bronnen van het Europees recht

De Vlaamse overheid was in december 2019 en januari en februari 2020 betrokken in 9 inbreukdossiers waarin de nodige maatregelen reeds werden genomen (= de *afgeronde* inbreukdossiers). Het gaat om:

- 6 inbreukdossiers wegens laattijdige omzetting van richtlijnen
- 3 inbreukdossiers wegens niet-correcte of onvolledige omzetting of toepassing van richtlijnen en andere bronnen van het Europees recht

Overzichtstabel - stand van de procedure van de *lopende* inbreukdossiers:

Stand van de procedure	31.01.2019	28.02.2019	31.03.2019	30.04.2019	31.05.2019	30.06.2019	31.08.2019	30.09.2019	31.10.2019	30.11.2019	31.01.2020	29.02.2020
Ingebrekestellingen	10	10	7	7	7	7	8	8	9	9	11	11
Met redenen omklede adviezen	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1
Dagvaardingen	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Eerste veroordeling door het Hof van Justitie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ingebrekestellingen na een eerste veroordeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dagvaardingen na een eerste veroordeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tweede veroordeling door het Hof van Justitie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal aantal inbreukdossiers	13	13	9	9	9	9	10	10	10	10	12	12

Bijlagen

Meer informatie vindt u als bijlage:

BIJLAGE I	Agenda binnen de (Europese) Raad
BIJLAGE II	Nieuwe voorstellen van de Europese Commissie – Prioritair voor Vlaanderen
BIJLAGE III	Ontwikkelingen op het niveau van de omzettingen en inbreuken

Minister-president van de Vlaamse Regering en
Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management

Jan JAMBON